

การศึกษาเปรียบเทียบทำนองเสียงในภาษาอังกฤษและภาษาไทย

นางทิพวัลย์ สังฆะวัณณะ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาภาษาศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2532

ISBN 974-569-957-8

ลิขสิทธิ์บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

015828 I16405444

A Contrastive Study of Intonation in English and Thai

Mrs. Tippawan Sankhavadhana

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Arts

Department of Linguistics

Graduate School

Chulalongkorn University

1989

ISBN 974-569-957-8

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การศึกษาเปรียบเทียบทำนองเสียงในภาษาอังกฤษและภาษาไทย

โดย

นางกนิพัทธ์ สังข์วัฒนะ

ภาควิชา

ภาษาศาสตร์

อาจารย์ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุตาพร ลักษณะียนาวิน

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต

[Signature]
.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรามัย)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

[Signature]
.....ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพียรศิริ วงศ์วิภาณนท์)

[Signature]
.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ธีระพันธ์ เหลืองทองคำ)

[Signature]
.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุตาพร ลักษณะียนาวิน)

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

ทิพวัลย์ สังขะวัฒนะ : การศึกษาเปรียบเทียบทำนองเสียงในภาษาอังกฤษและภาษาไทย
(A Contrastive Study of Intonation in English and Thai)

อ.ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุตาพร ลักษณะินาวิน 113 หน้า

วัตถุประสงค์ของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ คือ การศึกษาเปรียบเทียบทำนองเสียงภาษาอังกฤษและภาษาไทยที่ศึกษาไว้โดยใช้ทฤษฎีระบบร่วม (interrelated system) การทำนายปัญหาที่อาจเกิดกับคนไทยในการใช้ทำนองเสียงภาษาอังกฤษ และการเสนอแนวการสอนทำนองเสียงภาษาอังกฤษที่อาจจะสามารถป้องกันและแก้ไขปัญหานั้น

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบพบว่า ทำนองเสียงในภาษาไทยนอกจากจะมีองค์ประกอบต่าง ๆ เช่นเดียวกับทำนองเสียงในภาษาอังกฤษ ซึ่งได้แก่ หน่วยทำนอง (Tone Group) หน่วยสำคัญ (Tonic) และทำนองสูงต่ำ (Tune) แล้ว ยังมีวรรณยุกต์ (Tone) ซึ่งเป็นเสียงสูงต่ำประจำพยางค์ ขณะที่ในภาษาอังกฤษไม่มี วรรณยุกต์ทั้ง 5 ในภาษาไทยจะแทรกแซงในการพูดภาษาอังกฤษของคนไทย

นอกจากนี้ ระบบการแบ่งความ (Tonality) การปรากฏหน่วยสำคัญ (Tonicity) และทำนองสูงต่ำ ในภาษาไทยและภาษาอังกฤษยังแตกต่างกัน

จากความต่างนี้ ทำให้สามารถทำนายปัญหาที่อาจเกิดกับคนไทย เมื่อพูดภาษาอังกฤษได้ว่า คนไทยจะแบ่งข้อความออกเป็นหน่วยความ ลงเสียงหนักพิเศษ และใช้ทำนองสูงต่ำต่างไปจากเจ้าของภาษา

ในการสอนทำนองเสียงภาษาอังกฤษให้แก่คนไทยนั้น ควรสอนให้ผู้เรียนคุ้นเคยกับองค์ประกอบต่าง ๆ ในทำนองเสียงทีละระบบโดยเริ่มจากระบบการแบ่งความ การปรากฏหน่วยสำคัญ และทำนองสูงต่ำตามลำดับ ส่วนกฎเกณฑ์ความเกี่ยวข้องกันขององค์ประกอบต่าง ๆ กับความหมายนั้น ควรให้ผู้เรียนได้สรุปด้วยตัวเอง จากบทฝึกที่ได้ลำดับขั้นตอนไว้อย่างดี

ภาควิชา ภาษาศาสตร์
สาขาวิชา ภาษาศาสตร์
ปีการศึกษา 2531

ลายมือชื่อนิติต นิติต

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา นิติต

พิมพ์ต้นฉบับบทความวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

TIPPAWAN SANKHAVADHANA : A CONTRASTIVE STUDY OF INTONATION IN ENGLISH AND THAI. THESIS ADVISOR : SUDAPORN LUKSANEYANAWIN, Ph.D. 113 pp.

The main purpose of this research is to do a contrastive study of the intonation in English and Thai considering intonation as an interrelated system. The study also predicts problems which may occur when Thais speak English and suggests a pedagogical approach in teaching English intonation to Thai which may solve the problems predicted.

The contrastive analysis indicates that there are elements that English and Thai share. They are Tone Group, Tonic and Tune. There is one significant element in Thai intonation that English doesn't have, that is, tone. The five tones in Thai have a strong interference to the pronunciation of English.

Moreover Tonality, Tonicity and Tune System in Thai and English are different.

This contrastive study predicts the problems of Thai speaking English in terms of the division of rhythmic units and tone groups, the placement of tonic, and the assignment of tune to an utterance.

Pedagogically speaking, intonation which is a complex interrelated system should be introduced to students first as one system of tonality, then gradually add other systems i. e. tonicity and tune appropriately. The students should find out the relationship between the variation in meaning and these systems through exercises which are carefully arranged.

ภาควิชา ภาษาศาสตร์
สาขาวิชา ภาษาศาสตร์
ปีการศึกษา 2531

ลายมือชื่อนิสิต ทิพย์

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา [Signature]

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จได้ด้วยความกรุณาอย่างยิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุตพร ลักษณินาวิน ที่ได้รับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา และกรุณาให้ข้อคิดเห็นแนะนำช่วยเหลือ และตรวจแก้ไขเนื้อหาตลอดจนขัดเกลาสำนวนภาษา ตั้งแต่เริ่มงานจนกระทั่งสำเร็จ ด้วยความเอาใจใส่อย่างดียิ่งตลอดมา ผู้วิจัยจึงขอกราบขอบพระคุณอย่างสูง

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ประจำภาควิชาภาษาศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ทุกท่านที่ได้ให้ความรู้และกำลังใจ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง รองศาสตราจารย์ ดร.ธีระพันธ์ เหลืองทองคำ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพียรศิริ วงศ์วิภานนท์ ที่ได้ให้คำแนะนำที่มีประโยชน์ ทำให้ผู้วิจัยสามารถทำงานสำเร็จลุล่วงลงได้ด้วย ความอบอุ่นใจ

ผู้วิจัยจะไม่สามารถมีโอกาสมาศึกษาต่อในระดับปริญญาโทนี้ได้ ถ้าท่านผู้อำนวยการ โรงเรียนพระนารายณ์ จังหวัดลพบุรี อาจารย์มณี พุ่มพฤษ และอาจารย์ในหมวดภาษาอังกฤษ ไม่ให้การสนับสนุน จึงขอขอบพระคุณมา ณ ที่นี้

นอกจากนี้ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ คุณแมน สังขะวัณณะ เป็นอย่างยิ่งที่ได้ให้ความกรุณา และความอนุเคราะห์ ตลอดเวลาที่ศึกษาและทำวิทยานิพนธ์จนสำเร็จลงได้ด้วยดี

ทิพวัลย์ สังขะวัณณะ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ฎ
สารบัญแผนผัง.....	พ
บทที่	
1. บทนำ.....	1
ที่มาของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์.....	1
ขอบเขต.....	2
สมมติฐาน.....	2
วิธีดำเนินการ.....	2
ความหมายของคำศัพท์ที่ใช้ในงานวิจัยนี้.....	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	4
2. ทำนองเสียงในภาษาอังกฤษ.....	5
1. ระบบแยกแยะ.....	5
1.1 ระบบแยกแยะตามแนวนักภาษาศาสตร์อังกฤษ.....	6
1.1.1 การแบ่งข้อความในการพูด และการแบ่งกลุ่ม ทำนองเสียง.....	6
1.1.2 การลงเสียงหนัก.....	7
1.1.3 จังหวะ.....	7
1.1.4 การเปลี่ยนระดับของเสียง.....	7

1.1.5	สัญลักษณ์แทนทำนองเสียง.....	8
1.1.6	ทำนองเสียงกับความหมาย.....	8
1.2	ระบบแยกแยะตามแนวนักภาษาศาสตร์อเมริกัน.....	9
1.2.1	หน่วยทำนองเสียง.....	9
1.2.2	การลงเสียงหนัก.....	11
1.2.3	จังหวะ.....	11
1.2.4	การเปลี่ยนระดับเสียงสูงต่ำ.....	11
1.2.5	สัญลักษณ์แทนทำนองเสียง.....	11
1.2.6	ทำนองเสียงกับความหมาย.....	12
2.	ระบบร่วม.....	12
2.1	หน่วยจังหวะ.....	15
2.1.1	พยางค์เสียงหนักและพยางค์เสียงเบา ในหน่วยจังหวะ.....	15
2.1.2	การแบ่งหน่วยจังหวะ.....	17
2.2	หน่วยทำนอง.....	18
2.2.1	หน่วยสำคัญและพยางค์สำคัญ.....	18
2.2.2	เครื่องหมายที่ใช้ในหน่วยทำนอง.....	19
2.2.3	ประเภทของหน่วยทำนอง.....	19
2.2.4	โครงสร้างของหน่วยทำนอง.....	19
2.3	ระบบต่าง ๆ ในทำนองเสียงระบบร่วม.....	21
2.3.1	ระบบการแบ่งความ.....	21
2.3.2	ระบบการปรากฏหน่วยสำคัญ.....	24
2.3.3	ระบบทำนองสูงต่ำ.....	26
2.3.3.1	ทำนองสูงต่ำในหน้าที่การพูดต่าง ๆ..	32
2.3.3.2	ทำนองสูงต่ำกับการสื่อความหมาย...	35

2.3.3	ระบบทำนองสูงต่ำ.....	49
2.3.3.1	เสียงเปลี่ยนระดับในหน่วยสำคัญ.....	50
2.3.3.2	เสียงสูงต่ำในส่วนนำหน่วยสำคัญ.....	53
2.3.3.3	ทำนองสูงต่ำกับความหมาย.....	53
4.	การเปรียบเทียบทำนองเสียงภาษาอังกฤษและภาษาไทย และ	
	การคาดคะเนปัญหา.....	55
1.	ทฤษฎีการศึกษาเปรียบเทียบ.....	55
1.1	วิธีการในการเปรียบเทียบ.....	55
1.1.1	การศึกษาเปรียบเทียบแบบจุลศาสตร์.....	56
1.1.2	การศึกษาเปรียบเทียบแบบมหาศาสตร์.....	56
1.2	ขั้นตอนในการเปรียบเทียบ.....	56
2.	การเปรียบเทียบทำนองเสียง.....	56
2.1	ระบบการแบ่งความ.....	57
2.1.1	การแบ่งความโดยใช้ช่วงหยุด.....	57
2.1.1.1	การพุดลักษณะปกติ.....	57
2.1.1.2	การพุดลักษณะพิเศษ.....	60
2.1.2	การแบ่งความโดยการกำหนดหน่วยสำคัญ.....	61
2.1.2.1	การพุดลักษณะปกติ.....	61
2.1.2.2	การพุดลักษณะพิเศษ.....	63
2.1.3	การแบ่งความโดยโครงสร้างความและ	
	โครงสร้างทางวากยสัมพันธ์.....	63
2.1.3.1	การพุดลักษณะปกติ.....	63
2.1.3.2	การพุดลักษณะพิเศษ.....	65
2.2	ระบบการปรากฏหน่วยสำคัญ.....	67
2.2.1	การพุดลักษณะปกติ.....	67

บทที่

หน้า

2.2.2	การพูดลักษณะพิเศษ.....	68
2.3	ระบบทำนองสูงต่ำ.....	68
2.3.1	ความแตกต่างขององค์ประกอบในทำนองสูงต่ำ...	69
2.3.2	ความแตกต่างของการใช้ทำนองสูงต่ำ.....	70
2.3.3	ความต่างของทิศทางของเสียงในทำนองสูงต่ำ...	70
3.	การคาดคะเนปัญหา.....	73
3.1	ปัญหาที่อาจเกิดในระบบการแบ่งความ.....	73
3.2	ปัญหาที่อาจเกิดในระบบการปรากฏหน่วยสำคัญ.....	78
3.3	ปัญหาที่อาจเกิดในระบบทำนองสูงต่ำ.....	78
5.	การเสนอแนวทางในการสอนทำนองเสียงภาษาอังกฤษ.....	82
1.	ปัญหาและแนวทางการสอน การแบ่งความในการอ่านและพูด ภาษาอังกฤษ.....	83
1.1	ปัญหาในการใช้จังหวะหรือการลงเสียงหนัก-เบา.....	83
1.2	แนวทางการสอนเรื่องจังหวะ.....	84
1.2.1	การฝึกใช้จังหวะ.....	84
1.2.2	การสอนกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ในเรื่องของจังหวะ.....	87
1.3	ปัญหาเรื่องการแบ่งความ.....	87
1.4	แนวทางการสอนเรื่องการแบ่งความ.....	88
1.4.1	การแบ่งความลักษณะปกติ.....	88
1.4.2	การแบ่งความลักษณะพิเศษ.....	90
2.	ปัญหาและแนวทางการสอน เรื่องการลงเสียงหนักพิเศษ.....	93
2.1	ปัญหา เรื่องการลงเสียงหนักพิเศษ.....	93
2.2	แนวทางการสอน เรื่องการลงเสียงหนักพิเศษ.....	93
2.2.1	การลงเสียงหนักพิเศษในการพูดลักษณะปกติ.....	93
2.2.2	การลงเสียงหนักพิเศษในการพูดลักษณะพิเศษ.....	94

บทที่	๓	หน้า
3. ปัญหาและแนวทางการสอนเรื่องทำนองสูงต่ำ.....		95
3.1 ปัญหาเรื่องการใช้ทำนองสูงต่ำ.....		95
3.2 แนวทางการสอนเรื่องทำนองสูงต่ำ.....		96
3.2.1 การฝึกใช้ทำนองสูงต่ำแบบต่าง ๆ.....		96
3.2.2 การฝึกใช้ทำนองสูงต่ำเพื่อสื่อความหมายต่าง ๆ..		98
6. บทสรุปและข้อเสนอแนะ.....		100
1. ผลการวิจัยและปัญหาที่คาดคะเน.....		101
1.1 ปัญหาที่เกิดจากวรรณยุกต์.....		101
1.2 ความต่างของรายละเอียดในหน่วยทำนอง และ ระบบการแบ่งความ.....		102
1.3 ความต่างของรายละเอียดในหน่วยสำคัญ และ ระบบการปรากฏหน่วยสำคัญ.....		105
1.4 ความต่างของรายละเอียดในทำนองสูงต่ำ.....		105
2. ข้อเสนอแนะในการสอนทำนองเสียงภาษาอังกฤษ.....		106
2.1 การสอนเรื่องจังหวะ.....		106
2.2 การสอนเรื่องการแบ่งความ.....		107
2.3 การสอนเรื่องการลงเสียงหนักพิเศษในความ.....		107
2.4 การสอนเรื่องทำนองสูงต่ำ.....		107
3. การนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ และปัญหา.....		108
3.1 การนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์.....		108
3.2 ปัญหา.....		108
4. ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยอื่น ๆ.....		109
บรรณานุกรม.....		110
ประวัติผู้เขียน.....		113

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1. ลักษณะทำนองสูงต่ำในวรรณยุกต์ต่าง ๆ.....	52
2. ความต่างของเสียงหนัก-เบาในหน่วยจังหวะ ในภาษาอังกฤษและภาษาไทยในการพูดลักษณะปกติ.....	59
3. ความต่างของเสียงหนัก-เบาในหน่วยจังหวะ ในภาษาอังกฤษและภาษาไทยในการพูดลักษณะพิเศษ.....	61
4. ความต่างของหน่วยทำนองโดยการกำหนดหน่วยสำคัญ ในภาษาอังกฤษและภาษาไทย.....	63
5. ความต่างของหน่วยความในภาษาอังกฤษและภาษาไทย ในการพูดลักษณะปกติ.....	64
6. ความต่างของหน่วยความในภาษาอังกฤษและภาษาไทย ในการพูดลักษณะพิเศษ.....	66
7. ความต่างของการปรากฏและองค์ประกอบของหน่วยสำคัญ ในภาษาอังกฤษและภาษาไทย.....	67
8. ความต่างขององค์ประกอบในทำนองสูงต่ำ.....	69
9. ความต่างของการเปลี่ยนทิศทางของทำนองสูงต่ำ.....	70
10. การคาดคะเนปัญหาจากความต่างในระบบแบ่งความ.....	73
11. การคาดคะเนปัญหาจากความต่างในระบบการปรากฏหน่วยสำคัญ.....	78
12. การคาดคะเนปัญหาจากความต่างในระบบทำนองสูงต่ำ.....	78

สารบัญแผนผัง

แผนผังที่	หน้า
1. องค์ประกอบในคำพูด.....	13
2. องค์ประกอบในทำนองเสียง.....	14
3. ความสัมพันธ์กันระหว่างองค์ประกอบในคำพูดและในทำนองเสียง.....	14
4. ตัวการที่กำหนดการกระจายหน่วยจังหวะในหน่วยทำนอง ผล และความหมาย.....	47
5. ความสัมพันธ์ระหว่างจุดสำคัญในความและการปรากฏหน่วยสำคัญ.....	48